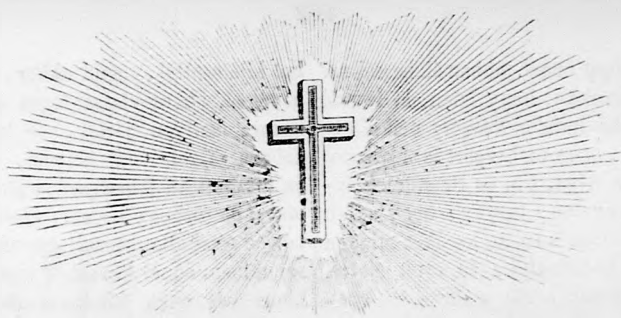

Megjelenik e lap betenkint egyszer, S z e r d á n. Előfizethetni rá P e s t e n, a jó és olcsó könyvkiadó társulat ügynökénél — czukor-utca 6 szám, első emelet, s a szerkesztőségnél. V i d é k e n a c s. kir. postahivataloknál.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán borítékban félévre 1 ft. 20 kr. p.p. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” címezendők. (P e s t e n a központi papnövelében.)

KATHOLIKUS NÉPLAP.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

21.

Budapesten, május 19. 1852.

A katholika egyház szépsége külső szertartásaiban.

II.

E s k e t é s.

A kereszténység első századaiban szokás volt már, hogy a keresztények minden házasságai a püspökök és papok által kötettek; mert a titkos házasságok, mellyek nyilvános tanuk, és a pap áldása nélkül szövődtek össze, már akkor is tilosak voltak és paráznaságnak tartattak. A 4-ik lateranumi zsinat 1215-ben, és a trienti zsinat 1545-ben azt határozta, hogy a házasulandók háromszor hirdetessenek ki, hogy jelen legyen a házasulandók plebánosa, és legalább két hiteles bizonyság; a melly házasságban ezek meg nem tartatnak, az érvénytelen. A háromszori hirdetés azért kívántatik meg, hogy a házasság nyilvános, s minden ember előtt tudva legyen, hogy ha a házasulandók között valami atyafiság, komaság, sógorság léteznék, azt a hirdetést hallók följelentsék, s hogy ha más személynek a kihirdettektől valami házassági ígérethöz származó követelése lenne, szinte annak is tudtára adassék, s végre hogy minden fölmerülhető akadálnak eleje vétessék. A plebános jelenléte, s áldása azért szükséges, mert e nélkül a házasság nem szentség, hanem csak szerződés; a pap mint minden szentségnek, ugy a házasságnak is kiszolgálója. Azután keresztény embernek nem illik, nem szabad megvetni a szentségbe letett malasztját az Istennek, ha csak hitét és Istenét el nem akarja hagyni. A két bizonytságot pedig először megkivánja a házasság nyilvánossá tévése, másodsor, hogy a házasság kötése a felektől valaha ne tagadtassék vagy más által kétségbe ne vonattassék. Mi az esketést, s ennél előforduló szertar-

tásokat illeti, már ezelőtt tizenhétszáz esztendővel szokásban volt a szent misében a „Pater noster” után többféle imádságot a pár fölött elmondani. Innen — köztünk legyen mondva — az következik, hogy a pár összeadatása előtt sz. misét hallgatott, s ezen szokás hála Isten! ma is meg van, de bár szigorubban tartatnék meg, mert Istennel kell e nagy vállalkozáshoz kezdeni, s kérni ötlet, adná sz. áldását a párra, hogy többféle kötelességeit Isten szent nevében teljesítse. S azért minden esketés reggel s mise hallgatás után történjék. Ez a rendje. Az esketés szertartásaiban legelőször is keresztény kath. hitére kérdi a pap a házasulandókat: „szereted-e ezen személyt” és „nincs-e közöttök valami akadály, melly miatt nem tudnának összeadatni?” Innen az tűnik ki, hogy a házasságnak tiszta szeretetből kell történni. Azért hibáznak az olly szülők, kik valami mellék-érdekből házassítják ki gyermeküket, és olyanhoz kényszerítik, kit nem szeret; de mivel a másik félnek jó gazdasága, szép ökrei, jó telke van, tehát kell neki engedelmeskedni, vagy akar, vagy nem. Mert a mint a szülők mondani szokták, ha a gyermek földel alá jön, aztán hiszen majd megszokják egymást. Azután megszenteli a pap a gyűrűt, melly alkalommal imádkozik, hogy: azok, kik e gyűrűket viselni fogják, az Isten békeségében s akaratjában megmaradjanak, szeretetében pedig éljenek, öregbedjenek. és gyarapodjanak. A gyűrű már a 2-dik században szokásban volt, s azt jelenti, hogy valamint a gyűrű gömbölyü, sem eleje, sem vége nincsen, ugy legyen egymásirántoki szeretetök végnélküli. Ezen gyűrűt, melly tehát a szeretet s örök hivség jele, a negyedik ujra huzzák, mert ezen ujjból egy ér vezet a szívhez, melly szöke, helye a szeretetnek. Azután több imádságot mond el a pap, mellyek mind oda czéloznak, hogy: Isten, ki Tobiást és Sárát anyala által megmentette a veszélytől, ugy e párt is az ördög halálhozó incselkedéseitől megmentse, tőlök minden lelki s testi

nyomorúságot elűzőn, hogy annál jobban áldhassák sz. nevét, mely áldott mindörökké; hogy Isten, ki Izrael népét Móses imádsága által minden veszély nélkül átvette a veres tengeren, ezen emberpárt is üdvözítse az ítélet napján, hogy az Atya, Fiu és Szentlélek Isten ezen emberpárnak kegyelmes legyen, hogy adjon neki békeséget minden időben s töltsse be őket minden mennyei áldással bűneik bocsánatjára és örök életre. Azután összeköti a pap a pár kezét stolával s ezavakkal adja össze őket: „En titeket összekötök az Atya, Fiu és Szentlélek nevében.“ A kötés magától Jézustól veszi eredetét, ki azt mondta: „Mit Isten — szolgálja által — összekötött vagy össze fűzött, ember azt el nem fogja választani“ (Máté 19, 6. Mark 10, 9.) A kereszténység elején már szokásban volt a pár kezét fejr és piros színű szalaggal összekötni. A fejr szín a tiszta és makulátlan hívségnek, a piros pedig a vérokból jövendő magzatoknak jelképe volt, az összekötés pedig egymásiránti szereteteket jelentette. Ma pedig fehér stolával köti össze a pap a kezeket a tiszta hívség jeléül, s keresztet vet a két kézre, hogy e pár a házasság keresztjét szívesen hordják s annak terhét egymás közt fölöszzák. Ezután következik az esküvés. A fölfeszített Jézus képére teszi kezét a jegyes, s esküvel fogadja: Isten engemet úgy segélyjen, Szüz Mária és Istennek minden szentei, hogy e személyt szeretem . . . hogy ötöt el nem hagyom, holtomiglan, holtáiglan. . . . Rettenetes szavak, melyeket, ha megfontolna minden házasság ember, nem találkoznék annyi házassági botrány, és czivódás. Barátom! hallgass ide! Te azt mondtad: Isten téged segélyjen, de csak úgy segélyjen, ha megtartod mit fogadtál. Te magad teszed hozzá: s ha nem tartom meg, ne segélyjen, akkor Isten átka legyen rajtam, legyen Szüz Mária és a szentek átka rajtam. Barátom! ha társadnak fogadtál valamit, és nem tartottad meg, nem vagy becsületes ember; és te Isten szent oltárán, a megváltó keresztfán fogadtál, a szent szekrényből rád néző Jézus előtt ígértél hívséget jegyesednek, s te azt nem tartod meg? Istenedet akarod gyarló ember megcsalni? Te, ki egész héten által feleségeddel szerzett kis jövedelmedet egy vasárnap eliszod a csapszékben, azalatt feleséged szeméből könnyek hullnak, mert sem neki, sem gyermekének nincs mit rágni, mondd meg, nem hagyta el feleségedet? Megtartottad esküvésednél tett ígéretedet? Te, ki ráunván feleséged társaságára, más feleségét kívánod bűnre, mialatt otthon becsületes feleséged számára nincs más vigasztalás, mint Istene, mint azon öntudat, hogy ő meg tisztán megőrizte irántadi hívségét, mondd meg, megtartottad-e a fogadást? Nem hagyta-e el feleséged? Vigyázz! Isten nem hagy magából csufot üzni. Eljön az idő, midőn féltedben reszketni fogsz, mint a nyárfalevél, midőn eszedbe jönnek fogadásaid, melye-

ket kijátszottál, majd akkor, ha a bűn el fog hagyni téged, akkor vissza fogsz az ördög útjára emlékezni, mellyen jártál, de talán nem lesz, ki fájdalmas jajgatásodat hallaná, el fogsz idő előtt sirba taszított hü feleséged' sírjára menni, de könnyeidet a sírgöröngy be nem veendi, magad maradsz rossz példád által elkorcsosult gyermekeiddel, mert házadban semmiben, annál kevesbbé gyermekeiden lesz áldás, s kínos végednek minden ember örülni fog. Vigyázz tehát az ígérethe Barátom, mellyet Isten szent színe előtt esküvel fogadtál! Isten veled.

Freeska Alajos.

Széttekintés a nagy katolikus világban.

V.

INDIAI MISSIO. Neyret oleni püspök és apostoli helyettes levele Visagapatamból 1850. szeptember 6-ról.

Rövid ismertetését adom a gondjainkra bizott missionak. Kiterjedése 180 mf. hosszúságban és 100 mf. szélességben a bengali öböl s a Godavery, Mahanaddy, Hustoo és Norbadda négy folyam között.

Tizenkét év előtt e nagy területen csak egyetlen missionarius volt. Valószínűleg a portugalok hozták be ide először a keresztény vallást; de ők nem sokra mentek. XVI. Gergely pápa a madrasi apostoli helyettséghez a hiderabadi és visagapatami tartományokat is csatolta. Ez nagy jótétemény volt mind a régi keresztényekre, mind az angol seregben levő számos katolikus katonákra is. 1839. óta három europai pap küldetett ide; azután pedig Visagapatam tartomány külön missioi kerületté alakított, a salesi sz. Ferencz rend buzgóságára bízván. Alig mult el öt év, tizenöt szerzetes kezdé meg itten működését.

Még eddig vallásunk csak néhány ponton verhetett gyökeret a pogányság közepette. A tartomány beljében hegylánczolat van, mintegy öt foknyi szélességben, hová nem csak a kereszténység, de még az utazók sem hatottak be. E völgyeknek lakói külön népet képeznek, melly a rónákon lakó indusoktól szokásokra és nyelvre különbözik. Náluk kasztok nincsenek.

Néhány év előtt az angol kormány meggyújtá a háboru fáklóját a kondok völgyében. Alkalmat szolgáltattak erre a nálok divatozó emberi áldozatok. Ünnepe, vagy nyomor alkalmával, különösen vetés idején, mindkét nembeli gyermekeket áldoznak fel. E végre mintegy raktárba összegyűjtik az ártatlan áldozatokat, melyeket a szükölködő szülőktől vásárolnak meg, vagy erőszakkal ragadnak el szomszédjaiktól. Némelyek

ezen gyermekek közül illető nevelőjöknek gyermekeivel nőnek fel, sem származásukat, sem rendeltetésüket nem gyanítván. E tárgyban egy missionarius következőleg ír :

Az áldozatra készített ifjaktól, kik az illy áldozatoknak szemtanúi valának, ezeket hallám : közönségesen megvásárolják az áldozatokat. A szegény szülők gyakran eladják gyermekeiket. Ha ezek már nagyok, a vevő összekötözve viszi őket haza. Mindaddig lánczok közt őriztetnek, míg csak meg nem ígéri, hogy a szokási kísérletről lemondanak. Sőt azzal amitják el őket, miszerint nem fognak feláldoztatni. Néha szavukat meg is tartják. Sőt a gazda meg is házastja az ifjút, fentartván magának a jogot, feláldozni születendő gyermekeit. Azonban jogával akkor élhet, mikor neki tetszik; s e végre minden ürügy jó, köznyomor, nehéz nyavalya, családi ünnep, mennyegző. Nyolcz nappal az áldozati szertartás előtt a szerencsétlen összekötöztetik; s enni s inni kap ohajtása szerint. Ez alatt a szomszéd falvak is meghívotnak az ünnepélyre. Általában gondoskodnak arról, hogy az áldozat lerészegedjék : midőn kikötöttet, a tömeg tánczöl körülötte, s az adott jelre mindenki egy darab hust vág le testéből; s eképen az áldozat elevenen kopasztatik meg. A levágott remegő darabot mindenki sietve viszi azon szántóföldre, mellynek termékenységét kívánja. Illyen sors várakozott azokra is, kik ezt nekem beszélék, s mégis majd egész éjjel tánczoltak.

Az angol seregek, miután fenyegetéseik siker nélkül maradtak, a hegység kezdetén lévő falvakat felgyújtották, minek következtében 500 gyermek kiadatott, kiket a methodista iskolák magok közt felosztottak. De az angol kormány ezzel nem elégedett meg. A hegy tövében Russel-Candah-ban új katonai állomást alkotott, honnan minden évben, az esőzési évszak után több napi járásnyira a katonák bekalandozzák a tartományt, s a borzasztó áldozatoknak elejét veszik. Kár! hogy az itt uralkodó veszélyes hideglelés nem engedí meg az angol seregnek tovább hatni a tartomány beljébe.

Mindamellett a kondok nem kegyetlen természetűek. A következő vonás jellemökről bizonyosságot tehet : Egy alkalommal a kondok elég készülteknek híven magokat, tudtára adák az angoloknak, miként holnapután készen várják a csatát. Az angolok másnap megtámadták őket. A kondok felkonczoltattak; azonban kölcsön helyett az angoloknak csalárdságukat vetették szemökre, miért hogy ezek a csatára kitzüött napot megelőzték.

E népnél a kereszténységnek jövője van.

A legbiztosb mód meggazdagulni.

A földi javak vagy szükségesegek, vagy fölöslegesek. A szükségesegekhez tartoznak, mellyeket nem nélkülözhetünk, ha minmagunkat, és azokat, kikre gondot kell viselnünk, sorsunk- és állapotunkhoz képest illően ellátni akarjuk jelenleg és a valószínűleg bekövetkező hal-esetekben. Ebből egyszersmind kiválglik, mit értsünk a „fölsleg“ név alatt. Ki a legszükségesebbeket is nélkülözi, az szegény, az inséggel küzdő.

Tagadhatatlan, hogy a kincsek összehalmozása nagyon is sokféleképen elfoglalja az elmét; a megromlott természetet erősen ostromolja, csábítja, és sokszor alkalmul szolgál a lélek üdvösségének veszélyeztetésére. Sz. Pál mondása szerint : „Kik gazdagok akarnak lenni, kísértetbe esnek, és ártalmas kívánságokba, mellyek veszélybe bonyolítják az embert.“

Hogyan lehet legbiztosabban meggazdagulni? Erre meg felelek egyik német újságlapból átvett ezen szavakkal :

Bizonyos gazdag, fukar embernek sok földje s rétje volt; mellyeket kellően megmiveltetett, trágyáztatott, jó maggal bőven bevettetett, nagyra rugott marháinak száma. Azonban az évenként bevétel és kiadás összevetésekor többnyire még is veszteséget tapasztalt. A kalászba ment mag roszul fizetett, a ráfordított költség nem térült meg, marhái veszendő felben valának, a zsirjából kivett föld terméketlennek mutatkozék.

A gazdag fukarnak szomszédságában egy szegény remete éledgett, kinek csak egy kis darab földe, és egy sovány tehene volt, mellynek számára a szükséges takarmányt a síkamlós sziklakövek között, s a mocsárokból kénytelenített összeszedgetni, mert kaszálója nem volt. Azonban ez a szegény ember mindig bő aratásban részesült, úgy hogy vetőre magot még gazdag szomszédjának is nem egyszer kölcsönzött.

A keményszivű gazdag egy alkalommal így szólította meg a remetét : „Ugyan mondd meg nekem, mit tegyek, hogy roppant sok jószágomból hasznom legyen?“ A remete válaszóla : „Kerítesse be kegyelmed földjeit ezüst sövénynyel, úgy majd megáldja az Isten.“ A gazdag pedig monda : „Azt én nem tehetem; nem is akarok úgy járni, mint az egyszerű ember, a ki tüt vetett, hogy aztán vas sövényem teremjen.“ Erre megjegyzé a remete : „A mint észreveszem, kegyelmed nem fogta föl jól az én szavaim értelmét. Tessék csak néhány tallért apró pénzre fölvaltati, aztán azzal holnap magát nálam megalázni, én majd megmutatom, hogyan kell az ezüst sövényt plántálni.“ A gazdag már csak kíváncsiságból is el nem mulasztá

megjeleni. Azalatt a remete a környékből összegyűjté a szegény ügyefogyottakat és azokat körben fölállítá csekély birtokának szélein. A remete föl hívására a gazdag a nála levő apró pénzt kiosztogató a körben fölállított szegények között, kik mindnyájan egy szívvel lélekkel illy szókra fakadtak: „Isten fizesse meg, adjon ezer annyit érte!” Ekkor a remete így szólt: „Ime, ez az én ezüst sővényem.”

Az isteni kegyelemtől csodálatosan áthatott gazdag ember keményszívűségét meglágyítá s betölté a terméketlen földjeire vonatkozó ígérete a remetének. Ezen sima kösziklából forrás támadt, arczáin a szeretet résztvevő könnyüi peregték le. De bekövetkezett azon idő is, hogy földje s rétje áldásdusan pompázott: az ezüst sővény mindinkább tömöttebb, surubb, kiterjedtebb lön; lassankint olyan szelid és szerencsés vala, hogy minden szegényben magát az Urat vélte látni, illy uton-módon isteni szeretettel, mintegy ezüst fallal bekeríté egész birtokát, úgy hogy mikor az ő aratásának ideje beállt, őtet az angyalok az ég oltalmában lelték, és a mennyei örömökbe föl viték.

Ezen példabeszédből nemde azon tanulságot vehetni, hogy Jézus iránti szeretetből nyujtott alamizsna, az ideigtartó áldás bőforrása. Erről aranyszájú szent János meghatólag s meggyőzőleg így szól: „Ne tekintsd az alamizsnát költség, hanem jövedelem gyanánt; ne tekintsd mint veszteséget, hanem úgy mint nyereséget; mert annak fejében sokkal többet kapsz, mintsem adtál.” — Azonfölül vegyük itt észre, hogy a Jézus nevében nyujtott alamizsna, nem annyira földi, mint lelki hasznot hajt, még pedig bő mértékben. E végből szent Ambrus püspök úgy szól: „Sokféle módja van a bűnöktől magunk megváltásának. Van-e kincsöd? Váltsd ki azon bűneidet. Igaz, hogy az Ur meg nem vásárolható, de te megvehető vagy, mert eladattál bűneid által; vedd meg tehát magadat jó cselekedetek érdeme által, iparkodjál pénzeden szabaddá lenni. — Kétségkívül, az igazi alamizsnalkodás megszerzi az örökké tartó javakat.” A milly szépen, olly igazán mondja aranyszájú sz. János: „Te kenyeret adsz, és örök életet nyersz; te ócska ruhát ajándékozsz, s annak fejében a halhatatlanság oltozetit kapod; te szállásra fogadsz be hajlekidba, s fölvetetel a mennyországba; te csak mulandót adsz, s helyette örökké tartót kapsz.”

Értsük meg jól. Nem az gazdag, a kinek sok pénze van, s reszkette őrizi gondosan elzárt szekrényét; hanem a ki hívő, munkás felebaráti szeretetet hordoz szívében, mert kegyes jó tettei, mint a szentek imái, jó illatok gyanánt fölszállandanak az Urnak színe elébe.

F . . . n.

Képek a felfordult világból.

A. Miért vagy olly szomorú barátom? Hisz' arczod egészen búba borult! Nyavalyában nyomorogsz talán?

B. Mentsen Isten. De gondold csak, milly szerencsétlenség sujtott ma. Egészen gondolatokba merülve menék ma az utcán le, s nem vettem észre, hogy a herceg fölfelé lovagol. A tisztelkedést elmulasztottam. De nem is hallottam, hogy kísérelével felém robogtak. Nem szánám fejemet falba verni. Mi fog lenni ebből? Tudod, hogy most nála hivatalt keresek. Oh én esztelen, vak, siket, boldogtalan ember! Mit mondanak tisztjei, kik ezt látták!

A. Menj panaszos sohajtásoddal. De nézd! észre sem vettük, hogy a pap az Oltári-szentséggel mellettünk elhaladt. Csengetni sem hallottam. Szépen fogunk rólunk itélni. Örömebb szenvednék egy arczcsapást, mint illy balesetet. No, ez egész nap fog engem háborgatni.

B. He, he, he te szenteskedő barát! ezen szomorkodhatol?

Egy kisasszony a szabónak. Szabómester ur! kérem szépen, készítse el a báruhát jól s olly csinosan, a mint csak lehet. Örömezt fizetek kétszeresen. Vasárnap délután öt óraker késznek kell lenni. Oh milly boldogtalan lennék, ha ön elrontaná, vagy nem készitené el.

Szabó. A mi csak lehetséges, nem mulasztom el; de gondolja meg ön, vasárnap' soha sem varrok, e fölött ön a közönséges kék ruhát is kívánja.

Kisasszony. Ez maradhat; ez csak a templombavaló; se baj, ha két vagy három hét mulva készül el is. Tehát kérem csak a báruhát. Hagyja a templomot! Bizom ön szavában. Oh milly nagy szerencsétlenség lenne csalatkoznom!

A. Hova olly sebesen szomszédasszony? Mi baj? Hisz' ön egészen agyonsírta magát?

B. Oh gondolja csak szerencsétlenségemet! Férfjem rögtön megbetegült, egészen magán kívül fekszik, most sietek, a mint csak tudok, Fűzesy orvoshoz. Oh csak otthon találnám; egyébkint Gónya, vagy Horváth, Telkey orvosokhoz kell futnom.

A. Elhívjam-e addig a plebános urat, hogy őt a halálra elkészítse?

B. Az Isten szerelmére, ne, mit gondol ön? Erre még van elég idő.

Huszár Károly.

évig
népr
ben
tek
dos
nem
na 1
III.
pöki
mos
csala
jai is
R á r
r a s
által
sek,
són
tonr
veze
csász
vei i
előbb
maju
kir.
lenlé
a ten
selő
leg
hazán
érdek
kik
tak.
bizom
jukat
pok,
zánk
egy
nak e
bános
tója;
Feige
fel. E
kodik
rában
veszp
gyés
urak
zetnel
magy
ler A
györi

Nyílt levél.

Bécs, május 16. Kedves barátom! Te, ki több évig itt lakál, tudod, hogy május első napja a bécsi népek vigalom napja; az idén azonban más tekintetben vala ünnep e nap. — Ugyanis e napon kezdődtek meg a cs. kir. udvari kápolna felszentelési százados ünnepének szertartásai, mellyek annak idején meg nem tartathatván, ez évre, s napra tétettek át. E kápolna 1449-ik év april utolsó napjaiban szentelteték föl III. Frigyes császár alatt. Az ünnep napontai püspöki nagy mise- s vecsernyéből állott, s mindig számos tagok által látogatott meg valamint a fenséges családból, úgy más hívők seregéből is. Hazánk főpapjai is képviselve voltak a sz. szertartások sorában m. Ránolder János, veszprémi megyés és m. Fogaras Mihály, skodári vál. épen itt levő püspök urak által; a szertartásokat megkezdé a bécsi herceg-érsek, s végzé a pápai nuncius. — A második ajtosság szinte a császári lak közelében vala, a sz. Ágostonról nevezett templomban, melly templom arról nevezetes, hogy itt szoktak megtartatni a házasulandó császárok esketéseit, valamint a megholt császárok szíveit is itt őriztetnek. E templomnak tornya négy évvel előbb leégett, s most újra diszesebben fölépítetvén, majus 3-án harangjaival együtt beszenteltetett több cs. kir. főhercegek, főurak, s egy valódi néptenger jelenlétében; este az ünnep emelésére ki volt világítva a templomhoz tartozó, egykori, sz. Ágoston nevét viselő szerzetesek által lakott nagy ház, mellyben jelenleg Bécsnek egy legnemesebb intézete van, s melly hazánkat is közelebb érdekelvén, nem lész talán érdektelen alkalmilag azt azokkal megismertetni, kik eddig fölöle vagy semmit, vagy keveset hallottak. Ez intézethe az egész birodalomból küldetnek bizonyos számú fölszentelt, vagy legalább iskolájukat szép sikerrel már bevégezett növendékpapok, hogy itt bővebben kiképezzék magukat. — Hazánk részéről nyolcz tagra van alapítvány, mellyek egy hazánkban fekvő jövedelmező apátságból láttatnak el, az apátság czimét pedig mindig az udvari plebános viseli, ki egyszersmind ez intézetnek főigazgatója; de most üres, miután a volt udvari plebános m. Feigerle Ignác szent-pölteni püspökké szenteltetett fel. Ezen intézet dus eredményéről leginkább tanuskodik az, hogy csak hazánk jelenleg élő püspöki karában kilencz van, ki innen került ki, ugmint a győri, veszprémi, diakovári, nagyvárad, váci, csanádi megyés, az erdélyi segéd-, s a dulmi czimzetes püspök urak; a földicsért skodári püspök ur pedig ez intézetnek egyik igazgatója is vala. Jelenleg az intézet magyar tagjai ezek: Costán Miklós besztercei, Czettler Antal váci, Dankó József esztergomi, Kokas József győri, Kozma Károly egri, gróf Pongrácz János nagy-

várad, Spéth Károly csanádi, Szigeth Ferdinánd kalcsa-megyei fölszentelt papok; gr. Pongráczon kívül, ki még csak fölszentelendő. Följegyzém őket, mert nagy reményt köt hozzájuk egyházunk; engedje Isten, hogy áldást szedjenek fáradaimaikkal, — A mi végre a katolikus egyleteket illeti, itt szépen és üdösen működnek; Islen áldása fölöttük, s fölöttünk!

Ry Ky.

Katholikus hitélet.

LIII.

Rosnyó, maj. 5-én 1852. Tisztelt szerkesztő ur! A Kath. Néplap olvasása, és az illető lelkipásztorok ernyedetlen fáradozása mindenkor megtermi méltó gyümölcseit. A minden jóra és szépre fogékony, mert romlatlan keblü nép szíve hurjait csak tulajdon nyelvén kell érinteni, és ez töle kitelhető minden áldozatokra kész. Ime egy példa a sokak közül: Rosnyói egyházmegyében kebeleztet losonczy kerület buzgó hivei, szeretve tisztelt lelkipásztoraik által a missiók felsegellése, és a kitett szerencsétlen chinai gyermekek megváltása tekintetéből adakozásra szívhatólag felszólítva, a lángoló keresztényi szeretet oltarán e sz. czélokra 51 forint 12 pkr-ra rugó szép összeget raktak össze, és kézbesítettek illető lelkipásztorainak! a jó Isten áldja meg e kerület hiveit: hogy ezentul is jó példával tündökölhessenek megyénk többi népei előtt.

H.

LIV.

(Somogyból.) Szil, maj. 6. T. szerkesztő ur! A mezei nép is kezdi lassankint felfogni a magas eszmét, mellyet az Isten szeretete köllött fel az egykori francia nagy püspökben, Jansonban. A katolikus Néplapból jutott el a chinai kisdedek ismerete a szili katolikus mezei néphez is. A közel mult téli estvékben időt talált rá, mikor az olvasásban jártosabb iskolások a Néplap népiesebb darabjait a házi népnek gyertyavilágnál elolvastatták. A pogány szülők kicsinyeikkeli bánását borzadva hallgatták a keresztény anyák és az elhagyatott kisdedek sorsa felett szánakozva, könyörületességre indultak. Az érzékeny és jó keresztény szülőknek ajakairól naponkint szóló részvét, a tanítóknak irgalmasságra hívó szavai segítségre ösztönözék s készíték el növendékeink gyenge szíveit. Alulírttnak egy nyilvános alkalmat kelle csak találni, s nem sokba került felébreszteni s maga körül összegyűjteni egy sereget a kicsinyekből, kik megértve a dolgot, örömmel adák át fillérjeiket pogánygyermektársaiknak élete s üdve megmentésére. A hitben megnöttek örömmel hallák, mint tűnődtek a gyengék havi krajczárjaiknak megszerzéséről; némelly serdülők abban lelték kedvöket, hogy saját szerzeményök-

ből viszik be majd a havi adományt, mit enyhültebb tavaszi napokban részint csigakeresés, részint konykolyirtással beszerezni feltették magokban; és valóban e kis munkások közül többeknek sikerült már hat, nyolcz hónapra valót beadni magokéből. Így nevekedett e kis seregnek havi fillérje hét forint 40 krajczárra ezüstben, mit tisztelt uraságodnak hűséges kezeibe küldök, kérve kisdedeimmal együtt a kegyes Istent: hogy a nagy czélra hazánkban alakulandó Jézus sz. gyermeki társulatra terjessze áldását és ennek tiszta alamizsnáját igaz hitünknek a pogányok közt terjesztésében termékenyítse.

Csutor János, plebános.

LV.

Szegvár, májushó 16-án 1852. Tárt kezekkel várt mlgos Roskóványi Ágoston, megyés püspökünk megérkezését folyó hó 4-én 6 órakor este, harangok zugása és az összesereglett néptömeg örömköltése hirdette helységünkben. A mint a szent szokás hozza magával, legott templomunkba ment forró imáit az Ur számolyánál leteendő, honnét számos vidéki papság, urirend s más helybeli tisztessé embereink kíséretében, utközben áldását reánk hintve, a plebaniához ment. Itt az ugynevezett „Mária-társulat“ leányai, (melly nálunk szinte virágzásba van, még pedig olyanba, mellyből üdvgyümölcsöt méltán várhatni), szivemelő verseket zengedeztek tiszteletére. Másnap a buzgó főpásztor mutatá be a hozzá hűnragaszkodó nyája előtt a vérnélküli áldozatot Istennek. El nem hallgathatom azon örömet, mellyet éreztünk akkor, midőn az evangeliom felolvasása után, egy urinő, s két testvér kalvinista, nemkülönbén egy más lutheranus egyén, tévtanait megvetve, az egyedül üdvözítő s csalhatatlan anyaszentegyház keblébe ő mlga által visszatértek, kinek felszentelt kezeiből az élők kenyerét is fogadák. Mise után nt. Körrey Ferencz, helybeli plebános ur, hatalmas ékesszólásával a szószékről bemutató nyájának főpásztorát, elmondá ezen apostoli fáradozásának czélját, melly különösen abban áll, hogy azokat, kik még megbérmálkozva nem lennének a Szentlélek' leesdeklése által az egyedül üdvözítő hitben megerősítse. További figyelmét az új megtértekre fordítá, a jó pásztor példájára elhagyván 99 juhát, a századik felkeresése után ment, hogy azt is Jézus boldogító aklába bevegye; ezeket különösen Jézus és az ő egyháza iránti engedelmségre buzdítá, emlékezteté őket: milly hálával tartoznak Istennek azon kegyért, hogy őket ismét abba hitbe visszavezérlé, mellyet Krisztus tanított, mellyben ősapáik éltek, üdvösségüket keresték s fel is lelték, mikép örvendeznek azok most Isten mennyei széke előtt, látván unokáik megtérését. Végezetre pedig serkenté hívőit, miszerint kérjék a

Szentleket, hogy ajándékot küldje az anyaszentegyház új tagjaira. Keresztény oktatás elmúltával főpásztorunk 1000-nek feladta a bérmálás szentségét, mellynek végeztével iskoláinkat meglátogatni méltóztatott, hol a nagyobb tanulókat kihallgatta a hittanból, a kisebbeknek pedig reszkező nyelvét nyájás leereszkedésével atyailag bátorítá és az imádságokból kikérdezé, kik bizonyosan jutalom nélkül nem maradtak.

Még egy helyen volt ő mlga, kérde t. olvasóm hol? megmondom, a megyeház minden börtönében, gyógyírt nyujtandó fegyenczeink lelki sebeire; vigasztalá őket: hogy Isten a megtérőknek bocsánatot ígért, s hogy azon időt, mellyre íteltettek, jobbulásokra használják, ezenül azon hibákat, mellyeket emberi gyarlóságból elkövettek, kétszeres szorgalommal jóvá tenni serénykedjenek. De még testi szükségceiken is enyhíteni akarván, nem vonta meg tőlök segítő kezének jobbját; mert ezeknek, s helybeli szegényeinknek 30, a Mária-társulat felségelésére pedig 5 pforintot hagyni méltóztaték. Ezen tetteiből ő mlgnak nyilván kitünik az: hogy az anyaszentegyházban gazdag és koldus, boldog és boldogtalan között nincs elszakadva a szeretet kötele. Szívünkben ugyan velünk maradt ő örökre; de magas személye délután 3 órakor tőlünk bucsut vett; mi pedig bánatteljes szívvvel kísértük mindaddig, míg a távolság fátyola homályt nem borita szemecnkre. „Isten vezérelje lépteit az igazság ösvényén“!!! Gyetvay Antal,

fiunövendék-osztály-tanító.

LVI.

Gyula-keszi, maj. 5-én 1852. Az egyházi folytonos oktatás, alkalmi czélszerű serkentések nem tévesztik a magok hatásokat. Illy módon sikerült, még a mult adventi időben plebaniái hiveim közt Gyulakesziben az ugynevezett Lelki rózsafüzér-társulatot felállithatnom. A társulat az időtől valódi lelki buzgalommal teljesíti önkényt elvált kötelezettségét nem csak a rózsafüzérnek ajtatos, jelesen ünnepek- és vasárnapokon déleesti isteni szolgálat után a templomban fent szóvali elimádkozásában; hanem egyszersmind az ezzel összekapcsolt irgalmasság testi cselekményeinek gyakorlatában is.

Tanubizonyosságul szolgáljon az ide mellékelt 1 pengő forint és 12 kr. összegecske, mellyet a társulat tagjai magok közt összeszedvegetve, két tagja által a mult napokban azon forró kérelemmel hozott hozzám, hogy azt a chinai gyermekek megmentésére, kiknek szivrázó sorsukat (ugy mondának) olly eleven festém eleibéjök, elküldeni szives lennék.

Ohajtását a társulatnak elérzékenyült szívvvel fogadva, sőt részemről azt egész két pengő forint-

ra kiegészítve, ezennel teljesíteni olly igen kedves előttem.

Bizton hiszem, miként tisztelt szerkesztő ur is szívesen teendí ez ohajtott czél elérésében fáradozásait

Vidák István, plebános.

Hazai tudósítások.

Kupuszina, (Bácskából) május 9-én. Azon reménytől indítva, hogy tisztelt szerkesztő ur e tájékon felmerülő némely események közlését szívesen veendi, bátorkodom ezennel néhány igénytelen soraimat e hírlap tisztelt olvasóival tudatni, ugyan is: a fenkitett helységben évtizedek óta sz. György napjától számitandó kilencz szombatot az Isten tiszteletére szentelvén, azokat mint más ünnepeket ülik. Valóban felséges látvány volt, midőn f. évi ezen szombatok elsején nagy mise bevégezte után a helység apraja és nagyja ajtatos menetet (processio) tartva, legnagyobb áhitatossággal a Mindenhatót arra kéré, hogy határunktól mindennemű veszedelmet kegyesen hártson el. S hogy a mindenható Isten a hozzá folyamodók kérését mindenkor meghallgatja, erre legyen szabad egy példát felhoznom, ugyanis: mult évi június elején ritka nagyságu jégeső árasztotta el e Kánaán vidéknek némely részeit, s jóllehet, hogy Kupuszinaival szomszéd községekben is azon jégeső ezerekre menő kárt okozott; Kupuszina községe azonban valamint azon alkalommal, ugy máskor is sok csapásoktól ment maradt. De magának a magas kormányának is a valódi tiszteletben tartása szíven fekszik, s ép e mai napon azon felsőbb rendelet tétetett közzé, hogy kávéházakban, kocsmákban, s más mulató helyeken tekézés, kuglizás, és más nyilvános mulatságok minden vasárnap- és ünnepnapokon egész délutáni litania bevégeztéig szigoruan tilal-maztatnak, s ezen rendelet áthágói a legnagyobb büntetésnek alávetvék.

S...k ő Mihály.

Szölgvény, máj. 8. Főméltóságu herceg-primás, kegyes főpásztorunk, a jelen évre kitűzött apostoli körutjának, az ugynevezett egyházi látogatásnak első részét folyó hó 5-én Szölgvényben, Komárom megye népes helységében, befejezte. Örömmel néztünk e napnak elébe, mivel főpásztorunk iránti fiui tiszteletünk s ragaszkodásunk ünnepélyes tanúsítására alkalom nyilott előttünk. Még nagyobb fokra emelte pedig örömiünket azon körülmény, hogy épen szentséges Atyánk, IX. Pius pápa névnapján valánk szerenésések ő hercegségét körünkben tisztelhetni. Emelték az ünnepélynek fényét a kegy. kinevezett mélt. bosoni püspök, mint főegyházi főesperes s a pannonhalmi m. főapát urak, valamint a mélt. esztergomi főkáptalan követői is, kik a székvárosba visszatérő hercegi főpapnak üdvözlésére kijöttek. A teljes díszszel tartott sz. mise előtt oltárunkba új ereklyéket helyezett ő hercegsége, melly szertartás valamint a kath. egyház fenségét, ugy a működő főpásztornak szívreható buzgóságát is egyenlőn tanúsította; s egy volt mindnyájunknak hő ohajtása, hogy a szent ereklyék felett kereszt alakban emelkedett füsttel együtt imáink is az egek Urának színe elébe jussanak, s valamint ő szentségének, ugy ő hercegségének is még számos és boldog éveket nyerjenek. Bevégezvén a sz. misét „kedves hivatás-vezetők” fordult a hercegi főpap s valamint a sz. vértanuknak, kiknek sz. ereklyéi oltárunkban rejlenek, tiszteletére és se-

gítségül hívására, ugy a kiszolgáló bérmlás szentségének is méltó fölvetelére s a hitnek minden körülmények közti szilárd vallására saját kenettségével őket intette és buzdította. Ebéd alatt üdvpoharat emelt ő hercegsége a szentséges Atyának boldog életéért. Másnap a plebánia ügyeinek elintézésével s az iskola látogatásával foglalkozott. Valamint mindenütt, ugy itt is kimeríthetlen jótékonyágának mindenkit örök hálára kötelező emléket hagyta. Délután székvárosába üdvkiváratink kíséretében visszatért.

Nyílt levél. Kaloesa-megyéből következő nyílt levelet kaptuk: Véletlenül léptem be a gyermekek iskolájába, és elbeszéltem előttök a Jézus gyermekségét, elbeszéltem a chinai gyermekek rossz sorsát, és az ő jobb állapotukat. Alig léptem vissza a papi lakásba, már krajezárral és azon ígérettel jöttek a gyermekek, hogy jó viseletökkel megnyerik szülőiket arra, hogy krajezárokat kapjanak. Délután és a reá következő napokon több gyermeklátogatója lett a plebánia-háznak, kik így köszöntettek be: hoztunk krajezárt a Jézuskának. Isten áldja meg a jó gyermekeket, és meg lesznek áldva a szülők is, kik ez uton szófogadó, irgalmas, sorsukat becsülni tudó, háladatos gyermekekre tesznek szert. A haszon nagyobb, melly a házi életbe lép, mint a melly Chinába szállítatnak. A gyermek szíve nemesedik, megtanulja a religiót becsülni, ragaszkodik szülőihez, kik vele jól bálnak, és inkább nem eszik, mint sem ne adjon krajezárt gyermek-társa felsegítésére. Megyei rendelet nyomán e dolog a templomban a szülőknek is elő volt terjesztve. Hiszem, hogy a nagy rész jó szívvvel fogadta, és ha nem akar is gyermekének krajezárt adni havonkint, legalább e szent dologról nem szól kisebbitőleg. De találkozott, ki talán nem hallotta a kihirdetés azon szavait: hogy csak az lesz tag, a ki akar, tehát csak addig, meddig akar, s ama nyomorult gondolatot mondta ki: ime a gyermekeket is megadóztatják, ezeknek is krajezárt kell fizetni. Keresztény szülők! ezek tudatlan és gonosz szavak. Ne hagyjátok gyermekeitek ártatlan, és gyanakodástól tisztá szívét illy piszokkal bemoeskoltatni, és ha nem adhattok krajezárt, az üdvözlégyet elmondhatjátok ti is. Én pedig szgyellem, hogy szülőföldemből került ki először e gondolat, és azért se magamat se e helyt nem nevezem.

Találdki.

Különfélék.

A „Magyar Hírlap” 766-ik számának hivatalos részében ezeket olvassuk: „Buda, majus 12. Ó cs. kir. apostoli Főlsége június hó legelső napjaiban Magyarországon teendő hosszash körutázásra indulni méltóztatik, e végre Bécsből megállapodás nélkül gőzösön Budára jövend, honnét többnap tartózkodás után, az ország egyes részeit legmagasb jelenlétével szerenéseltetni fogja. Ó Felsőge megérkezésének napja utólag közhírré fog tétetni.”

A „Magyar Hírlap” 767-dik száma hivatalos részében pedig ezt olvassuk: „Buda, majus 15. Ezennel köztudomásra juttatik, hogy ő cs. kir. Apostoli Főlsége Budára érkezése napjaul egyelőre június 5-dikét méltóztatott kitűzni.”

Ovidius Atváltozásainak III-ik s utolsó füzeté, fordítva Egyed Antal, a magyar tudós társaság tagja által, imint jelent meg. E füzet végén az érdekes dolgok alphabeti leltára is foglaltatik. Ara a három fü-

zetnek 1 frt 30 kr. p. p. Kapható Müller Julius pesti könyvtáros által minden könyvtárban. — Az új Magyar Muzéumban e fordításról mondatik, hogy azt hűség, könnyűség s esin ajánlja, és hogy szép is, és pedig ovidiusi szép is.

Imint jelent meg Pesten következő munka: Munkálatok a pesti növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolájától. Tizenhatodik évfolyam. E munka tartalmát képezi: egy rövid előszó, melyben indokoltatik a Munkálatoknak főnkadása az utolsó 4 év alatt, továbbá: a papság földadata a 19-dik században, az egyház külhatása az itál és sajtóvészre nézve, a falusi lelkész könyvtára, a pápa csalhatlanságának védelme a szentírás ezen helyének: „Tu es Petrus“ stb. hamis magyarázatai ellen, Becket Tamás halála, levél egy protestans ministerhez, melyben Luther, mint számos régi eretnecség föllesztője mutatattik be, versezetek, a világ csalódásai, Bíró Márton veszprémi püspök életének rövid vázlata, a pesti papnevelő-intézet növendékei 1800-ban. A csinos s 302 lapra terjedő munka a katolikus irodalom nagylelkű pártfogójának, mélt. nagykárolyi Károlyi István gróf urnak vagyon ajánlva. Mi a vállalkozó egyházirodalmi iskola iránt levő s ötlet kitüntető közbizalom jelét látjuk abban, hogy a Munkálatok ezen füzeté még aláírás útján mind elkelt, noha 900 példányban nyomtatott. Ohajtjuk, hogy a t. vállalkozók e bizodalmat további munkáik által is vivják ki maguknak, mellyek közül egy már sajtó alatt is van, t. i. egy Imakönyv a sz. Alajos társulata tagjainak számára.

Brunière, francia hittérítő Chinában, nem rég ottan hét benszültől által megtámadtatott, meggyilkoltatott s kirabolgatott. A francia consul erőlyesen sürgeti a vértanu gyilkosainak megbüntetését.

Nápolyban a királyi ministerium egyik tagja, Trója ur fényes hivataláról csak imint lemondott s kolostorba vonult.

Mint hogy mindinkább szaporodik, különösen Angolországban azon protestans predikátorok száma, kik a katolika hitre törnek, s kik katolikus papok lenni szeretnének: pápa ő szentsége most Romában egy külön intézetet állított föl, mellyben az illy megtért prot. predikátorok a katolika hittanban kellően oktattatnak s az egyházi rendek fölvetelére elkészítettnek.

Mondottuk már egy ízben, hogy a francia követ Konstantinápolyban visszakövelte a török kormánytól azon sz. helyeket, mellyeket a görög szakadárak a katolikusoktól helylyel közzel elfoglaltak. Mondottuk akkor egyszermind, hogy az orosz kormány nagy akadályokat gördített a francia követnek, La-Valette urnak ellenébe. Most azonban már megírhatjuk, hogy a francia követ ur jámbor kitartása legyőzte mind az ellenébe vetett akadályokat, s a katolikusok a következő engedményeket nyerték. 1. Visszakapták a bethlehemi nagy templom külső ajtajának kulcsát, s a mellékajtók két kulcsát is, s ekként a katolikus szerzetesek többé nem tartathatnak fogva a görög barátok által, hanem szabadon járhatnak ki és be. 2. Visszakapták az említett templomhoz tartozó két kertet, mellyet a görögök előbb szinte elfoglaltak. 3. A jeruzsalemí szent sír templomában a katolikusoknak is leend részük a Bold. Szűz hét izezetének

alsó részén; holott az utóbbi időben a felső karzatra voltak szoritva a görögök által. 4. A katolikus szerzetesek ezentul szinte részesek leendének a Bold. Szűznek Josaphat völgyében levő sírjában, mellyből már mint egy 110 év óta kizárva voltak. 5. Az ezüst csillag, melly azon helyen állott, mellyen Krisztus urunk született, s mellyet a görögök 1847-ki nov. 4-jén elloptak, ismét vissza fog állittatni. Megengedett továbbá a katolikus papoknak, hogy Beitdjella faluban, Bethlehem szomszédságában egy templomot építhessenek. Ezeket kivül a katolikusok még más kisebb kedvezményeket nyertek. Mindezen kapott engedmények azonban az európai katolikusokat újabb s nagyobb adakozásokra hívják föl, nehogy tán különben a sz. föld katolikus őrei nem bírvák föntartani s kiépíteni a sz. helyeket, ezek ufolag a dus görög szakadárak hatalmába essenek.

Knoblecher Ignác apostoli vicarius s középafrikai hittérítő sz. vállalata mindenütt meleg részvétre talál Trieszt városa 300 forintot adott a jámbor ezél előmozdítására; a magas cultusministeriumnál Bécsben különféle megyékből 5785 forint gyűlt be, több jótékony egyuletekből 8000 frt. A boroszlói bibornok-püspök minden évre 100 frtot ajánlott. Fötiszt. Oltványi István, esanádi kanonok 600 forintot adott.

Jótékony ság. Nt. Lopusny Ferencz ur, theolog. tanára, s ugyan azon kar dekánja a Vakok intézete növendékeit mulatságaikra tíz pengő forinttal megajándékozni sziveskedett; mire a t. adakozó urnak a legforróbb köszönet a növendékek nevében ezennel nyilvánítottatik.

Kegyes adományok jegyzéke.

A közép-afrikai missiora: nt. Szabó István, pilisi plebános 1 frt 27. kr. p. p. Lócozi plebánia 1 frt p. p.

Chinai gyermekek megmentésére: Mélt. gróf Kornis Antonia kisasszony, gróf Károlyi Eduard-nő testvére összegyűjtött s m. Fogarasy Mihály püspök urnak átadatott 118 frtot 12 kr. p. p. és 5 aranyat. A dusnoki gyermekek 2 frt 36 kr. p. p. Duna-pataji gyermekek 30 kr. p. p. — Koós-pallagról idősb Hampel József ur 4 frt, ifjabb Hampel József ur 30 kr., egy magát nevezni nem akaró asszonyság 10 kr., egy másik 20 kr. p. p. — Szili gyermekek Somogyban 7 frt 40 kr. Igali hívek 2 frt 10 kr. p. p. Freinzeinzen László, zsedényi közbirtokos és község-bíró 6 frt p. p. Tarna-Eörsről: Mainen Mária kisasszony, B. Orozy Kamelia kisasszony nevelőnéje 2 frt p. p. Érkről: Mészáros Borbála 20 kr. p. p.

A pesti iskolás-gyermekeknek nt. Gyarmathy János, somlyó-vásárhelyi plebános ur iskolai ajándokul adott „Vallásbarát“ című munkája első füzetéből 500 példányt.

A jeruzsalemí sz. sírra és missiora: a nyéki hívek 2 frt 30 kr., az inámi hívek 4 frt 36 kr., az ipolybaloghi hívek 1 frt 14 kr. Nagy Mária 40 kr. p. p.

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat“, szerkesztő Blümelhuber Ferencz.

Emich és Eisenfels könyvnyomdája, uri-uteza, 8. sz.